

14 OKT. 1991
Afdeling: KR
Agenda: KRQ1/62
RAPPEL NA 911104

Ministerie van Binnenlandse Zaken
t.a.v. de Adjunct-secretaris
van de Kiesraad
Mw.mr.drs A.G. van Dijk (BIZ)
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

31072006

NEDAP Groenendaal

Groenlo, 10 oktober 1991.

Betreft: Aanpassingen soft- en hardware ES3 stemcomputers.

Geachte Mevrouw van Dijk,

Naar aanleiding van de ervaringen opgedaan bij de verkiezingen van 6 maart 1991 zijn voor de stemcomputers enkele aanpassing van het software pakket en de hardware ontwikkeld.

software

Naar aanleiding van opmerkingen van de gebruikers zijn de volgende foutbootschappen toegevoegd:

- bij het indrukken van meerdere knoppen (zoals bij leunen) verschijnt dit in het scherm.
- bij het indrukken van de partijnaam verschijnt de mededeling dat alleen de kandidaat gekozen kan worden op het scherm, via de toets "herstel" kan opnieuw gekozen worden.
- bij het indrukken van een knop knippert de achtergrondverlichting van het display ter bevestiging(indien gewenst kan de gebruiker het akoestisch signaal, de zgn. piep, uitschakelen)
- bij het indrukken van een tweede kandidaat verschijnt de mededeling dat slechts één kandidaat gekozen mag worden en dat via de toets "herstel" moet opnieuw een keuze gemaakt worden. Het kan voorkomen dat bij sommige gemeentes ook stemmachines van een ander fabrikaat ingezet worden. Deze stemmachines zijn niet

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Nedap NV
t.a.v. de heer J.B.A. van Wijk
Postbus 6
7140 AA GROENLO

31072006

Uw brief van

Ons kenmerk

's-Gravenhage,

KR91/62

29 oktober 1991

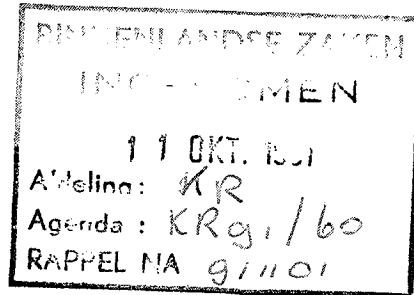
Onderwerp

Geachte heer Van Wijk,

In de vergadering van de Kiesraad van 23 oktober jl. zijn uw brieven van 9 en 10 oktober jl. aan de orde geweest. U vraagt of de Raad kan instemmen met enkele verbeteringen van uw stemmachines ES1 en ES2 (de "oude" stemmachines) en ES3 (de "nieuwe" stemmachine).

In het verleden is de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken met aanpassingen van de stemmachine akkoord gegaan, zonder dat zij een verklaring van TNO wenste. Ook de Kiesraad zag toen geen bezwaren tegen een dergelijke gang van zaken. Het betrof toen aanpassingen van het uiterlijk van het stempaneel. Voor zover de aanpassingen die u wilt aanbrengen het uiterlijk betreffen (zoals het aanbrengen van achtergrondverlichting bij de display en de verbetering van de achtergrondverlichting van het kiespaneel) is de Kiesraad van mening dat dezelfde weg bewandeld zou kunnen worden; de aard van de afwijkingen ten opzichte van de goedgekeurde machine rechtvaardigt dat de procedure van de Regeling stemmachines niet gevolgd wordt.

Ten aanzien van de overige aanpassingen kan de Raad onvoldoende beoordelen of deze voldoen aan daaraan, gelet op een goed verloop van de verkiezingen, te stellen eisen. Naar de mening van de Raad zult u zich wat deze aanpassingen betreft toch tot TNO moeten wenden, met het verzoek of TNO ten aanzien van de aangepaste machines een aanvullende verklaring kan afgeven, waaruit blijkt dat tegen de aanpassingen geen bezwaren bestaan.

Ministerie van Binnenlandse Zaken
t.a.v. de Adjunct-secretaris
van de Kiesraad
Mw.mr.drs A.G. van Dijk (BIZ)
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

31072006

NEDAP Groenendaal

Groenlo, 9 oktober 1991.

Betreft: Aangepaste software ES1 en ES2 stemmachines.

Geachte Mevrouw van Dijk,

Naar aanleiding van de ervaringen opgedaan bij de diverse verkiezingen is voor de vorige generatie stemmachines een aanpassing van het software pakket ontwikkeld. Zoals wellicht bekend is bevinden zich van deze stemmachines nog circa 1100 bij de gemeenten. De bouwjaren van deze machines lopen uiteen van 1979 tot februari 1990.

De niet aangepaste software kenmerkt zich door een zekere gebruiksonvriendelijkheid. Bij bedieningsfouten door stembureau-personeel zal over het algemeen geen melding volgen of zelfs het doorbranden van de smeltveiligheid tot gevolg hebben.

Als gevolg van deze software is het noodzakelijk dat de gemeente teruggrijpt op de NEDAP service organisatie.

Tijdens de jongste verkiezing van 6 maart 1991 zijn 15 storingen opgetreden waarbij onze monteurs zijn ingezet, waarvan er 12 bleken veroorzaakt door bedieningsfouten. Doordat een aantal storingen vóór de verkiezingen bij het nazien door gemeente-personeel waarbij hetzelfde verschijnsel optrad.

De aangepaste software voorziet in foutmeldingen waardoor de bedrijfszekerheid van de stemmachines aanmerkelijk toeneemt, immers via de foutmelding kan men de foutieve handeling corrigeren.

De foutmeldingen worden opgeroepen door:

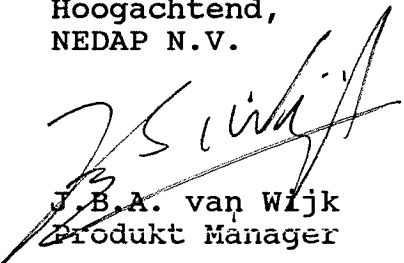
- extra checks van de elektronica tijdens het opstarten.

stemmachines van de types ES1 en ES2 installeren, zodat de stemmachines van de vorige generatie, waarvan een groot aantal nog jaren in bedrijf zullen zijn, aan de huidige stand der techniek qua bedieningscomfort zijn aangepast. De termijn waarbinnen wij tot deze installatie willen komen dient ons inziens ruim voor de volgende verkiezing te liggen, bij voorkeur in 1991.

Zijn er naar aanleiding van deze brief nog vragen, dan zijn wij uiteraard bereid deze te beantwoorden. Indien wenselijk kunnen wij een demonstratie van de werking van deze aangepaste software geven, bij voorkeur in ons bedrijf in Groenlo gezien het gewicht van 60 kg van de vorige generatie stemmachines.

- In afwachting van uw positieve beslissing verblijven wij

Hoogachtend,
NEDAP N.V.

J.B.A. van Wijk
Produkt Manager